

Cop contra la corona

La imputació judicial de Cristina de Borbó en el cas que porta el nom del seu espòs, Iñaki Urdangarin, suposa que per primer cop en la història un membre de la família regnant espanyola haurà de donar explicacions a un jutge. El motiu que ha portat el jutge José Castro a imputar la filla del rei és que veu indicis que Cristina va ser “col·laboradora necessària” del seu home en els negocis suposadament bruts. L’ha citada a declarar el pròxim dia 27 d’abril. No obstant, s’ha de tenir en compte que el recurs de la Fiscalia en contra de la imputació podria endarrerir el dia de la declaració. I si el jutge, com és previsible, rebutja la pretensió de la fiscalia, aleshores és probable –quasi segur– que hi hagi un altre recurs, en aquest cas a l’Audiència Provincial.

La imputació judicial de Cristina de Borbó crea una situació insòlita que a hores d’ara ningú no sap com acabarà.

Aleshores serien tres magistrats els que haurien de decidir sobre la imputació. Per tant, entra dins del que és teòricament possible que Cristina no sigui imputada per ordre de l’Audiència. I si més no, és molt probable que, si declara, ho faci més tard que el 27 d’abril.

Imputació, i acusació? Si es dona per fet que es mantindrà la imputació,

aleshores la pregunta és si acabarà asseguda al banc dels acusats en vista pública. De la interlocutòria de Castro no es pot deduir que en el moment de tancar la instrucció del sumari Cristina sigui acusada. Per tant, hi ha la possibilitat que, a la fi, no sigui acusada i no s’hagi d’asseure al banc dels acusats. Així ho interpreta a Palma un advocat coneixedor de com funcionen els jutges i jutjats. “No s’ha d’establir la sinonímia entre que Cristina sigui imputada i que sigui acusada finalment i per tant jutjada”. El dubte es mantindrà durant algunes setmanes.

En aquesta qüestió, en bona lògica, la declaració que faci davant Castro haurà de servir al jutge per a prendre la decisió final. En qualsevol cas, tot indica que la instrucció està arribant a la seva fi. Podria ser ben bé que rere de la deposició –talment es diu en termes jurídics– de Cristina el jutge no es torbi gaire a donar per tancada la investigació i demani a les parts que elevin

De l’abdicació i la regència

Els problemes s’acaramullen per a la monarquia espanyola. La imputació de Cristina de Borbó només és la punta de l’iceberg. La situació de la institució mai no havia estat tan dèbil. Als avatars judicials pel cas *Urdangarin* s’hi han d’afegir: la pèrdua de suport popular, que expressen les enquestes i els xiulets de ciutadans a membres de la família del rei; el fosc assumpte del paper que tingué l’amant –o parella de fet, segons les interpretacions– del rei, la famosa Corinna, en alguns afers de política exterior dels governs de Zapatero i també de Rajoy; la incapacitat manifesta dels serveis de la Casa del Rei per a redreçar la pèrdua d’imatge de la corona –el discurs del passat 24 de desembre va ser d’una buidor esfereïdora, la grotesca conversa amb Jesús Hermida a través de TV1...–; l’existència d’una misteriosa, prou important i fins ara desconeguda herència del pare del rei dipositada en un compte secret de la banca suïssa –segons ha publicat recentment *El Mundo*... i,

La corona de Joan Carles ha rebut un cop molt fort en forma d’imputació judicial de la seva filla.

per si mancava res, la decrepitud física de Joan Carles, cada cop més evident: ha estat intervingut quirúrgicament vuit vegades en dos anys i mig, i actualment

està en fase de rehabilitació de la darrera operació, que pot durar mig any si fa no fa. Tot plegat fa que els rumors, les opinions i anàlisis sobre la possible abdicació del Borbó sovintegin. De fet, les últimes setmanes s’han incrementat fort ferm.

Però el primer problema per a l’abdicació és que aleshores Joan Carles de Borbó seria un ciutadà sense la cobertura de la irresponsabilitat legal dels seus actes. És a dir, que no se’l pot perseguir des dels tribunals, segons diu la Constitució. Cosa, però, que, òbviament, sí que podria passar si abdicava. Per això no fa cara que Joan Carles sigui un entusiasta de l’abdicació. Un altre problema per a la dimissió és que, segons la Constitució (art. 57-5), “les abdicacions i les renunciacions i qualsevol dubte de fet o de dret que s’esdevingui en l’ordre de successió a la Corona es resoldran amb una llei orgànica”, una llei que no existeix, que mai en trenta sis anys s’ha fet. Per què? És difícil imaginar que al poder polític no li hagi interessat. És més que pertinent imaginar que el responsable és el mateix Joan Carles. D’aquesta manera tot allò relatiu a la monarquia s’ha mantingut

conclusions. Llavors serà el moment en què es coneixeran quins seran els acusats, exactament de què se'ls acusa i les possibles penes de presó si són condemnats.

El passeig dels imputats. Al marge dels avatars estrictament judicials de Cristina, la primera clatellada forta que podria rebre la corona seria la ferotge imatge del passeig forçat per la ja famosa rampa d'accés al pati de darrere del jutjats d'instrucció de Palma. El camí que fan tots els *xoriços* portats per la policia davant dels jutges. El *paseíllo* que han fet alguns dels més lluents membres de la constel·lació dels pocavergonyes de la política balear, com Jaume Matas o Maria Antònia Munar, entre molts d'altres. El recorregut durant el qual s'està sotmès als flaixos de les càmeres de fotos i als focus de les de televisió que immortalitzen aquest *via crucis*: allò que Munar va definir com "la pena del telediar".

Recorrerà Cristina aquests escassos

sempre dins una espessa boira. Ideal per a fer el que ha volgut, i no sempre adequat, com ara es comença a conèixer.

Si Joan Carles no vol abdicar ni tampoc pareix que ara, amb presses, PP i PSOE estiguin inclinats a fer una llei de la corona, aleshores l'únic camí alternatiu seria el de la regència. Que està ben definit a la Constitució. L'article 59-2 diu: "Si el rei resultava inhabilitat per a l'exercici de la seva autoritat, i la impossibilitat fos reconeguda per les Corts Generals, entrarà immediatament a exercir la regència el príncep hereu de la corona, si era major d'edat". Per tant, no es necessitaria cap llei per a fer de Felip el regent. Així, Joan Carles tindria el blindatge legal fins a la seva mort i es podria intentar la regeneració de la institució.

Naturalment, hi ha una tercera possibilitat: que caigui la monarquia i s'instauri una república. Somiar és de bades. I fins i tot una quarta, i qui sap si la més probable: que res no canviï i que Joan Carles continuï degradant la institució per anys i més anys.

José Castro, el Llanero Solitario, va decidir imputar Cristina de Borbó tot sol, contra el criteri de la Fiscalia Anticorrupció, la qual ha recorregut contra la imputació.

cinquanta metres de la famosa costa? No se sap. Ara bé, podria ser que no. Cal recordar que amb motiu de la primera declaració davant del jutge del seu espòs –el 25 de febrer de 2012– hi hagué fortes pressions perquè tant el jutge instructor com el jutge degà de Palma acceptessin que el gendre del rei no hagués de patir aquesta "pena de telediar" i pogués accedir en cotxe fins a la porta del pati de darrere dels jutjats. Finalment s'acceptà. Però Urdangarin, que unes setmanes abans havia protagonitzat una escapada d'una periodista corrent com un boig per un

carrer de Washington, la qual cosa li valgué acusacions de "covard", s'estimà més descendir del cotxe i fer a peu la rampa.

Ara es dona la mateixa incògnita amb Cristina: si haurà de caminar els cinquanta metres de la vergonya o bé si li estalviaran el tràngol.

Cop a la monarquia. Que la imputació de Cristina de Borbó ha fet molt de mal a la Casa del Rei ho demostra la reacció que ha tingut la Prefectura de l'Estat. En primera instància fou correcta: "No es fan ni es faran co-

Més demanà la retirada del títol de duquessa de Palma

El rei Joan Carles concedí a la seva filla Cristina el títol de duquessa de Palma quan es casà amb l'ex-jugador d'handbol Iñaki Urdangarin. L'Ajuntament de Palma honorà el matrimoni posant el nom del seu títol a la Rambla (que passà a ser "dels Ducs de Palma") fins que la filtració del famós correu groller d'Urdangarin –allò del "duque en-Palma-do"– feu que el consistori votés per unanimitat retirar l'honor, el febrer passat, i la Rambla tornà al seu nom tradicional.

Ara la coalició Més (PSM i IniciativaVerda) vol que el Parlament insti el rei a retirar el títol de la seva filla (i que el seu home porta com a consort). Va presentar la proposta fa 15 dies, però el PP s'hi oposà. Ara bé, després de ser coneguda la imputació de Cristina, els conservadors digueren que les circumstàncies "ara són noves i caldrà estudiar" si estaran a favor o novament en contra de la petició. Des del PSOE tiraren balons fora per intentar passar per sobre l'assumpte sense necessitat de definir-se.

mentaris". Però, al cap de tres hores del mateix dia que es conegué la imputació, incomprendiblement la Casa del Rei mostrava la seva "sorpresa" pel "canvi d'opinió" del jutge instructor. Era una crítica implícita. La intervenció pública de la Prefectura de l'Estat contra un jutge és quelcom inusitat. Es veu que allò que digué el rei en el seu discurs de les festes d'hivern de 2011 –"tots els ciutadans som iguals davant la llei"– era pura retòrica. Ell no ho és, davant la llei, igual que els altres ciutadans, com és prou conegut. Però tampoc pareix que vulgui que ho sigui la seva filla.

No menys impactant va ser la reacció de la Fiscalia Anticorrupció, que

escassament hora i mitja després de ser coneguda la resolució de Castro, ja sortia en públic a dir que hi recorreria en contra. Una altra situació mai vista. Evidentment, l'ordre sortia del govern, la preocupació del qual és màxima, com reconeixia el ministre d'Afers Estrangers, José Manuel García Margallo, que deia que la imputació de la filla de rei "fa mal a la marca Espanya" en el món.

Segons la premsa impresa de Madrid, que citava fonts de les direccions del PP i del PSOE, la preocupació era "màxima" en ambdós partits davant d'uns fets "molt greus" que poden tenir repercussions insospitades.

La premsa internacional es feia un ampli ressò de l'assumpte. I no foren poques les capçaleres que analitzaren que l'afer deixa Joan Carles sense futur i que tard o d'hora haurà de plegar. Així ho deia als Estats Units el *Washington Post*, mentre que *The New York Times* s'interrogava sobre quin futur pot tenir la monarquia a Espanya. *La Nación*, de Buenos Aires, deia que "és un cop a la Corona". *O Globo*, de Brasil, entenia que "augmenten les probabilitats d'abdicació" del rei. Una possibilitat a què s'afegien, a Itàlia, tant *La Repubblica* com el *Corriere della Sera*. A la Gran Bretanya, per exemple, *The Guardian* i *The Times* destacaven la imputació, però no arribaven a dir que s'acostés l'abdicació reial. A Alemanya, *Der Spiegel*, entre d'altres, no donava un cèntim per Joan Carles davant "la més greu crisi" de la corona espanyola. I a França, *Le Monde* analitzava que la "crisi sense precedents" de la monarquia de Joan Carles podria tenir conseqüències "greus".

Clar que la premsa internacional segurament no deu conèixer la dificultat que implica l'abdicació. Ara bé, la succinta mostra del que opinen els mitjans internacionals és reveladora del cop tan seriós que ha rebut la corona del Borbó i fins a quint punt tothom –fora de les estretes fronteres espanyoles– dona per oberta la possibilitat de la successió, que no fa cara de ser, això sí –vegeu requadre sobre abdicació i regència–, tan senzilla com ara que el rei dimiteixi.

Miquel Payeras

El matrimoni d'imputats Urdangarin-Borbó: de parella modèlica a ser estigmatitzada per cul-

La devastada família

L'any transcorregut des de les festes de primavera de 2012 –a mitjan abril– i les de 2013 ha estat ferest per a la família del rei. O, més ben dit, per a la imatge d'aquesta inexistent família. Fins l'afer protagonitzat pel rei l'abril de l'any passat, allò de la cacera de l'elefant amb la seva parella de fet, Corinna, molt pocs mitjans de comunicació es feien ressò dels signes negatius que emanaven d'un nucli que tot indicava que en realitat no existia més enllà del formalisme protocol·lari i de les fotos d'ocasió. Molt pocs

pa dels seus negocis.

El 'Llanero Solitario'

En el passat número 1.499, aquest setmanari titulava un requadre sobre el suport popular que aixeca el jutge del cas *Urdangarin*, José Castro, com "El Llanero Solitario, aplaudit". La comparació es feia amb un famós heroi de còmic del Far West, publicat en els anys seixanta i setanta, que en la versió espanyola es deia *El Llanero Solitario* i que, en realitat, era la versió en dibuixos del programa de ràdio i de la televisió nord-americana dels anys quaranta i cinquanta *The Lone Ranger*, creat per George W. Trendle i Frank Striker. El 2013 és previst que s'estreni una nova versió cinematogràfica protagonitzada per Johnny Depp i Armie Hammer.

El Llanero era un justicier solitari —a vegades amb l'ajuda del seu amic, l'indi que en la versió en anglès es deia Tonto i en l'espanyola i per a Hispanoamèrica el feien respondre al nom de Toro— que incansablement perseguia el mal per fer triomfar la justícia.

José Castro s'ha convertit en una mena de Llanero Solitario. Amb la imputació de Cristina ha estat més sol que la una. Ni els seus habituals companys justiciers, els *toros* de la fiscalia anticorrupció, li han fet costat en aquesta ocasió. Possiblement perquè hagin rebut ordres de no demanar la imputació de Cristina de Borbó. Però Castro, tot sol, l'ha imputada.

Sens dubte, la imputació servirà perquè Castro sigui encara més estimat per molta gent del carrer que, quan se'l troben i el reconeixen, el saluden i l'aplaudeixen. El darrer cas fou just abans de les passades festes de primavera. Castro entrava a El Corte Inglés i molts clients el reconegueren i li digueren paraules d'ànim que ell responia amb somriures d'agraïment. Els mateixos dies, segons contà el *Diario de Mallorca*, el jutge anà a sopar a un restaurant, on fou identificat per molts comensals, un dels quals s'aixecà i l'aplaudí, actitud que quasi tots els presents secundaren, mentre el jutge no sabia què fer ni què dir, es posava la mà dreta al cor i feia capades de silencis d'agraïment.

mitjans, entre els quals hi havia aquest setmanari, val a dir-ho. Però les grans televisions, els grans diaris, mantenien una sòlida cortina de fum al voltant de la veritat íntima dels Borbón-Grecia. Tot esclatà fa un any.

Des d'aleshores la imatge de família feliç, catòlica, fins i tot modèlica ha saltat pels aires. S'ha sabut que Joan Carles va posar casa a la seva amant just devora del palau on resideix formalment, al complex d'El Pardo, a Madrid, on va viure durant anys amb el seu fill i amb un seguici de seguretat a costa, naturalment, del contribuent. Per mor de la irrupció mediàtica de la famosa Corina, tots els espanyols han conegut que Joan Carles i Sofia no són més que un matrimoni de conveniència d'ençà de 1976. Que Sofia fins i tot re-

sideix a Londres i que pràcticament ni es parla amb el seu marit oficial.

Per una altra banda, la filla més gran del matrimoni regnant, Elena, com és conegut, es va divorciar legalment després del famós "cese temporal de la convivència", cosa que s'avé tan i tan poc amb una tan suposadament catòlica família.

Pel seu costat, la dona de Felip, la divorciada ex-presentadora de televisió, ara és motiu de debat en tertúlies dels programes televisius del *cor* per la seva suposada afició a tancar *pubs* a les tantes de la matinada, sense l'home. Els rumors sobre una possible separació han sovintejat els darrers mesos. A més, na Leti no aconsegueix caure simpàtica a molta gent, a la qual cosa no ajuden algunes sortides de to, com les

últimes que ha protagonitzat: tallar una conversa de l'hereu de la corona en una recepció a l'ambaixada espanyola a Roma, fer un comentari inconvenient en un acte públic...

Per si no n'hi havia prou, es coneix que els correus electrònics que Diego Torres —ex-soci d'Urdangarin en els negocis suposadament bruts que s'investiguen a Palma— que encara no s'han fet públics implicarien l'espòs de Cristina en una intensa vida sexual al marge del matrimoni, cosa que no sembla que compti amb el consentiment de la muller i que, afegit a la tensió per tot el cas judicial, podria —segons els especialistes en temes rosa— posar fi al matrimoni.

En un sol any la presumptament modèlica família ha passat a estar públicament devastada.